

RAAD VOOR GESCHILLEN
van de
Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

heeft bij wijze van bindend advies de volgende uitspraak gedaan in zake het geschil tussen:

X

en:

Y

1. PROCEDURE

2. VASTSTAANDE FEITEN

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat de Raad uit van het volgende:

- 2.1 Verzoeker drijft een onderneming die zich bezig houdt met schadeherstel aan auto's.
- 2.2 In 2014 heeft verzoeker opdrachten voor accountantswerkzaamheden verstrekt aan [.....]
(partij A), die dat jaar is opgegaan in verweerder. Sinds deze overname beschouwen partijen
verweerder als contractspartner van verzoeker.
- 2.3 De overeenkomsten gaan uit van een maandelijkse voorschotbetaling en een jaarlijkse
afrekening. Hierover zijn in ieder van de opdrachtbevestigingen de volgende bepalingen
opgenomen:
*“De schatting per jaar van bovengenoemde jaarlijks terugkerende werkzaamheden op basis
van de huidige omvang is als volgt: (...).
De hoogte van ons honorarium is gebaseerd op het tijdsbeslag van de opdracht, alsmede*

eventueel direct toe te rekenen kosten. (...)

Jaarlijks nadat de jaarrekening definitief is zullen wij een afrekening maken. Mochten de werkzaamheden in de loop van het jaar 10% of meer afwijken van de schatting, dan zal in onderling overleg het voorschot naar boven of naar beneden worden aangepast.”

(...)

“Indien er werkzaamheden verricht moeten worden die niet genoemd zijn in deze opdracht zullen wij deze apart declareren nadat de werkzaamheden afgerond zijn. Deze extra werkzaamheden zullen achteraf gedeclareerd worden in de periode nadat de uren zijn gemaakt.”

- 2.4 Sinds 2014 is het door verzoeker te betalen maandelijks voorschotbedrag gelijk gebleven, behoudens indexeringen die door verweerder op automatische wijze voor alle klanten zijn doorgevoerd.
- 2.5 Naast voorschotfacturen voor de ‘reguliere’ en in de opdrachtbevestiging nader overeengekomen werkzaamheden, zijn door verweerder sinds 2014 meermaals aan verzoeker aanvullende facturen gezonden onder de vermelding ‘nacalculatie’. Dit laatste betrof (incidentele) algemene en fiscale advisering. Deze facturen zijn door verzoeker voldaan.
- 2.6 Bij e-mail van 1 maart 2022 heeft verzoeker de samenwerking met verweerder beëindigd.
- 2.7 Op 5 april 2022 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen verzoeker en verweerder. In dit gesprek is door partijen in gezamenlijkheid besloten dat verweerder de werkzaamheden gedurende boekjaar 2022 nog voor verzoeker zou afronden.
- 2.8 Bij e-mails van 4 juli 2022 en 16 november 2022 heeft verweerder aan verzoeker een overzicht gezonden van de door verweerder gestelde bestedingen in de afgelopen drie jaren. Uit dit overzicht volgt een overbesteding van € 11.271 (in 2019), € 6.066 (in 2020) en € 5.719 (in 2021), bovenop reeds door verzoeker betaalde voorschotten van € 8.461 (2019), € 8.461 (2020) en € 8.715 (2021). Bij deze overzichten zijn geen facturen gevoegd.
- 2.9 Op 15 november 2022 zijn door verweerder en verzoeker de concept jaarrekeningen besproken. In dit gesprek heeft verzoeker de opzegging van de overeenkomst herhaald, tegen einde boekjaar.
- 2.10 Op 9 februari 2023 heeft verzoeker twee facturen van verweerder ontvangen. De factuur met nummer 20230094 heeft als referentie “Afrekening werkzaamheden 2021 (...)” en behelst een te betalen bedrag van € 6.690,09 incl. BTW. De factuur met nummer 20230095 heeft als referentie “Afrekening werkzaamheden 2022 (...)” en behelst een te betalen bedrag van € 3.211,34 incl. BTW (hierna: de facturen).

3. VORDERING

- 3.1 Verzoeker heeft de Raad verzocht te oordelen dat de facturen onrechtmatig zijn en hij niet tot betaling van de facturen gehouden is.
- 3.2 Ter toelichting heeft verzoeker gesteld schriftelijk noch mondeling een verrekening bij einde contract te zijn overeengekomen. Sinds 2014 heeft verzoeker nog nooit eerder na afloop van een boekjaar een aanvullende betaling moeten doen, los van de facturen voor ((incidentele) werkzaamheden op nacalculatie. Verzoeker meent dat verweerder pas in 2022 voor het eerst aanspraak op een afrekening heeft gemaakt omdat verzoeker in dat jaar heeft aangekondigd de samenwerking te beëindigen. Verzoeker is er door verweerder nooit eerder op gewezen dat mogelijk sprake zou kunnen zijn van aanzienlijke afrekeningen, dan wel dat het doorlopende voorschot niet zou voldoen.
- 3.3 Voor zover verweerder stelt dat sprake is van gewijzigde omstandigheden die een afrekening rechtvaardigen, ontkent verzoeker wijzigingen sinds 2016. Sinds dat jaar zijn de omzet en het aantal medewerkers in zijn bedrijf nagenoeg ongewijzigd. Dat er aan verzoeker hogere kosten worden doorberekend omdat er door verweerder gedigitaliseerd is, beschouwt verzoeker als reguliere bedrijfsmodernisering die voor rekening van verweerder dient te blijven.
- 3.4 Tot slot bevatten de facturen werkzaamheden waartoe verzoeker geen opdracht heeft gegeven, specifiek het opmaken van de jaarrekening 2022, die om die reden niet voor rekening van verzoeker komen.

4. VERWEER

- 3.5 Verweerder stelt dat verzoeker gehouden is tot het voldoen van de facturen, nu sprake is van opdrachten op nacalculatie en een recht op 'afrekening'. Dat sprake is van aanvullende uren buiten de betaalde bevoorschotting, volgt volgens verweerder uit de specificaties.
- 3.6 Verweerder heeft in 2022 voor het eerst aanspraak gemaakt op een mogelijkheid tot afrekening. Dat hij hiertoe niet eerder is overgegaan, verklaart hij op twee gronden. Ten eerste is sprake van gewijzigde omstandigheden in de opdracht. Deze wijzigingen zagen met name op het digitaliseren van de administratie en het uitbreiden van de overeengekomen werkzaamheden met onder andere debiteurenbeheer. Als tweede grond heeft verweerder aangevoerd, dat hij door opeenvolgende wisselingen van medewerkers op het dossier van verzoeker, niet eerder overzicht heeft gehad over de aanzienlijke omvang van de jaarlijks intern afgeboekte uren. Pas sinds 2019 is in zijn optiek een bestendige lijn te zien in het aantal voor verzoeker bestede uren en de bijbehorende jaarlijkse (interne) afboeking.

- 3.7 Het in 2022 alsnog in rekening brengen van werkzaamheden uit 2019 en 2020 achtte verweerder niet redelijk ten opzichte van verzoeker, om welke reden hij besloot slechts afrekeningen op te maken voor de jaren 2021 en 2022.
- 3.8 Ook zonder gewijzigde omstandigheden heeft verzoeker volgens verweerder niet op een ongewijzigde facturering mogen vertrouwen. Verweerder heeft verzoeker namelijk jaarlijks voor een afrekening gewaarschuwd. Ieder jaar stelt hij bij het bespreken van de jaarrekening te hebben genoemd dat de daadwerkelijk bestede uren het betaalde voorschot ruim overstegen. In de jaren dat deze gesprekken niet door verweerder zelf werden gevoerd, stelt hij zijn medewerkers de opdracht te hebben gegeven dit met verzoeker te bespreken. Verweerder gaat ervan uit dat dat ook daadwerkelijk is gebeurd. Op basis van deze jaarlijkse kennisgevingen had verzoeker volgens verweerder rekening moeten (blijven) houden met een mogelijke afrekening.
- 3.9 Met het sturen van de urenoverzichten aan verzoeker in juli 2022 heeft verzoeker volgens verweerder in ieder geval vanaf dat moment rekening moeten houden met een afrekening.
- 3.10 Verweerder erkent dat verzoeker hem geen opdracht heeft verstrekt voor het opmaken van de jaarrekening 2022. De vermelding “afrekening werkzaamheden 2022” ziet op werkzaamheden die in 2022 zijn uitgevoerd, waaronder salarisadministratie 2022 en het opmaken van de jaarrekening 2021. Op de facturen zijn volgens verweerder geen werkzaamheden voor het opmaken van de jaarrekening 2022 vermeld.

5. BEOORDELING

- 5.1 Beoordeeld dient te worden of verzoeker de facturen al dan niet verschuldigd is. Daarnaast heeft verzoeker gesteld dat verweerder ten onrechte uren heeft besteed aan het opmaken van de jaarrekening 2022.
- 5.2 De Raad merkt op voorhand op dat het procesdossier drie opdrachtbevestigingen bevat, terwijl verzoeker slechts partij is bij één van deze opdrachtbevestigingen. Nu de andere twee opdrachtbevestigingen aan ondernemingen gericht zijn die op directe wijze aan verzoeker gelieerd zijn, de facturen van verweerder (volgend uit deze drie opdrachtbevestigingen) slechts aan verzoeker gericht zijn en geen van de partijen hier een punt van heeft gemaakt, laat de Raad dit aspect verder buiten beschouwing.
- 5.3 Niet in geschil is dat partijen de opdrachten uit 2014 na het eerste jaar stilzwijgend onder gelijke voorwaarden hebben voortgezet. Uit de opdrachtbevestigingen uit 2014 maakt de Raad op dat partijen destijds overeenkwamen dat verweerder jaarlijks – nadat de jaarrekening definitief geworden was – een afrekening zou maken voor de overeengekomen

doorlopende werkzaamheden. Dit betrof het voeren van de financiële administratie, het samenstellen van de jaarrekening en de aangiftewerkzaamheden. In het geval de afrekening op basis van het werkelijk aantal door verweerder bestede uren de door verzoeker betaalde voorschotten zou overstijgen, zou verweerder gerechtigd zijn het meerdere bij verzoeker in rekening te brengen (hierna de 'afrekeningsbepaling').

- 5.4 De Raad acht het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat verweerder op dit moment nog aanspraak maakt op de afrekeningsbepaling. De Raad baseert zich daartoe op de volgende feiten en omstandigheden.
- 5.5 Tussen partijen is niet in geschil dat de bedrijfsvoering van verzoeker voor het laatst in 2016 is gewijzigd. Deze aanpassing leidde volgens partijen tot een aanzienlijke vermeerdering van de werkzaamheden die verweerder voor verzoeker uitvoerde. Ondanks deze wijziging heeft verweerder toentertijd het voorschotbedrag niet opgehoogd, noch een beroep gedaan op de afrekeningsbepaling. Ter zitting heeft verweerder verklaard dat het terugkijkend passend was geweest verzoeker in 2016 van een aangepaste opdrachtbevestiging te voorzien, of in ieder geval het voorschotbedrag aan te passen. Door hiervan af te zien, zijn naar oordeel van de Raad door verweerder bij verzoeker de verwachtingen geschept dat deze aanvullende werkzaamheden die sinds 2016 werden uitgevoerd niet nog tot aanvullende kosten zouden leiden.
- 5.6 Los van de wijzigingen in 2016, zijn de werkzaamheden die verweerder voor verzoeker verrichtte in ieder geval sinds 2019 ieder jaar nagenoeg gelijk. Dit wordt door partijen erkend en gestaafd door de overzichten van werkzaamheden sinds 2019, voor zover deze deel uitmaken van het procesdossier. Voor deze ongewijzigde werkzaamheden werden ook meerdere jaren ongewijzigde facturen gestuurd. Hiermee is bij verzoeker het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat – zonder voorafgaande andersluidende aankondiging of verdere inhoudelijke wijzigingen – de factuurhoogte ook nadien nagenoeg ongewijzigd zou blijven. In ieder geval hoefde verzoeker er op dat moment niet langer rekening mee te houden (nog) geconfronteerd te kunnen worden met een grofweg verdubbeling van kosten.
- 5.7 De Raad betreft bij zijn oordeel dat in het kader van de zorgplicht van een accountant verwacht mag worden klanten proactief op de hoogte te houden indien een overeengekomen voorschotbetaling niet langer in verhouding staat tot de (te verwachten) totale kosten. Uitvoering geven aan deze zorgplicht vergt een regelmatige beoordeling van de hoeveelheid uitgevoerde werkzaamheden in relatie tot daartoe gemaakte afspraken en zo nodig de herziening van deze afspraken waaronder voorschothoogte. De reden hiertoe is juist om klanten voor een onverwachte factuurhoogte te behoeden. Verweerder heeft niet alleen jarenlang afgezien van een beroep op de afrekeningsbepaling, ook heeft hij nagelaten op enig moment een nieuwe voorschotbetaling voor te stellen. Ook met deze handelswijze zijn

bij verzoeker verwachtingen geschept.

- 5.8 Verweerder heeft aangevoerd dat hij pas sinds 2022 voldoende overzicht heeft gekregen in de omvang van jaarlijks afgeboekte uren. Om deze reden heeft hij pas vanaf dat moment tot afrekening kunnen overgaan.
- 5.9 Dat verweerder in de jaren ervoor kennelijk onvoldoende inzicht had in zijn bedrijfsvoering dient naar oordeel van de Raad voor rekening van verweerder te blijven.
- 5.10 Verweerder heeft verder aangevoerd, dat verzoeker al enige tijd rekening had kunnen houden met een naderende afrekening, nu hij die afrekeningen jaarlijks aankondigde. De Raad volgt verweerder niet in dit betoog. Voor zover al juist zou zijn dat verweerder verzoeker hiervan jaarlijks op de hoogte stelde – dit betoog strookt niet met de omstandigheid dat hij al in 2019 zicht had op de overbestedingen maar daar geen melding van heeft gemaakt en bovendien is door verzoeker weersproken dat hij hiervan op de hoogte is gesteld – dan had hij hier zijn handelswijze na 2019 op moeten aanpassen.
- 5.11 Tot slot heeft verweerder aangevoerd dat verzoeker in ieder geval sinds juli 2022 rekening had kunnen houden met een naderende afrekening, gezien zijn e-mail van die tijd. In de e-mail in kwestie schreef verweerder: *“Naar aanleiding van ons laatste gesprek zou ik bij je terugkomen met een overzicht van onze bestedingen van de afgelopen drie jaar. Bijgesloten vind je dit overzicht aan.”* De Raad oordeelt dat indien verweerder met deze e-mail een afrekening had willen aankondigen, het op zijn weg had gelegen dat in deze e-mail te expliciteren. De tekst bevat echter geen duidelijke aankondiging en biedt ook geen uitsluitel over de bedoeling van deze kennisgeving. Bovendien wordt verzoeker met deze e-mail alsnog voor een voldongen feit gesteld. Deze e-mail leidt dan ook niet tot het oordeel dat verzoeker al sinds juli 2022 rekening had moeten houden met een naderende afrekening.
- 5.12 Gelet op alle feiten en omstandigheden is het naar oordeel van de Raad naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat verweerder nu nog aanspraak maakt op de afrekeningsbepaling. Volgens de Raad heeft verzoeker er inmiddels gerechtvaardigd op mogen vertrouwen in 2023 geen substantieel andere facturen te ontvangen dan de voorgaande jaren, al dan niet in de vorm van een ‘afrekening’ van uren in 2021 en 2022.
- 5.13 De vraag of verweerder werkzaamheden voor het opmaken van de jaarrekening 2022 bij verzoeker in rekening heeft gebracht kan bij deze stand van zaken onbeantwoord blijven.

Deze beslissing berust op de artikelen 5, 20, 21 en 22 van de Verordening op de Raad voor Geschillen.

6. BESLISSING

De Raad voor Geschillen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants:

- bepaalt dat verzoeker niet gehouden is de facturen te voldoen;
- bepaalt dat het (daartoe) door verzoeker in depot geplaatste bedrag ad € 9.901,43 incl. BTW door de NBA aan verzoeker zal worden gerestitueerd;
- bepaalt dat de procedurekosten ten bedrage van € 435,- ten laste van verweerder komen en veroordeelt verweerder om dit bedrag aan verzoeker te betalen binnen 14 dagen na verzending van deze beslissing;
- wijst af het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen door mr. J.S. Honée, voorzitter, drs. F.J. Heijman RA RE en P-G Polstra AA RB, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.J.F. Vokurka-Viruly, secretaris, en door de voorzitter en de secretaris ondertekend op 23 oktober 2023.

secretaris

voorzitter